

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Előfizetések és hirdetések Kollár A. könyvkereskedésében
vétetnek fel.

Felelős szerkesztő:
Nemes József dr.
Szerkesztő: Attlay.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

A sajtótörvény reformja.

A sajtótörvény reformját már régen várta az ország közönsége, hiszen a ma érvényben levő sajtótörvény két emberöltőnél is régibb, azóta pedig talán egy téren sem változtak meg annyira a viszonyok, egy irányban sem olyan óriási a fejlődés, mint a magyarországi hirlapírás terén.

A reformjavaslat egyfelől intézményesen kívánja biztosítani a tisztességes sajtó szabadságát, másfelől a nem tisztességes sajtó visszaéléseinek üzen hadat. Az előbbi érdekből kötelezi a postát, vasutakat és általában a közlekedő vállalatokat arra, hogy szabályszerű díjért teljesítsék a terjesztéstől el nem tiltott sajtótermékek szállítását. Ezentul tehát nem pusztán frázis vagy elmélet lesz az, hogy »gondolatait sajtó útján« mindenki szabadon terjesztheti. Ezentul ez a terjesztés szabadsága törvényesen rendezett intézménnyé válik.

Szabályozza és megkönnyíti a javaslat a sajtótermékek utcai és házaló terjesztését is. A könnyítés abban áll, hogy az engedélyezést nem kell minden törvényhatóságtól külön kérni, hanem csak a belügyminisztertől. Rendkívül fontos a sajtó szabadsága tekintetéből a javaslatnak az a része, mely a lap kiadója és szerkesztőségének tagjai közti jogviszonyt szabályozza. Ezek az intézkedések a fölmondási jog rendezésével biztosítják a hirlapírók szellemi szabadságát és rendezik egyik legfontosabb szociális kérdésüket.

Másrésről a javaslat igen szerencsés intézkedéseknek üzen hadat a sajtó terén lehetséges visszaéléseknek. Szabályozza a sajtójogi felelősséget, a fokozatosság elve alapján, de a mostani joghoz képest azzal a lényeges újítással, hogy a szerző helyett a szerkesztőt terheli felelősség, ha ez a cikk megírására utasítást adott, a szerkesztő helyett pedig a kiadóra hárul a felelősség, ha ez a közleményt megrendelte. A könyvnyomtatásból átvett közleményekért a könyvnyomtatás szerkesztője felelős.

Az ál-hirlapírók, ál-szerkesztők, ál-ki-

adók és ezek zsarolásai ellen igen szigorú büntető rendelkezésekkel kívánja megvédeni a közönséget a javaslat. Sikerült, valóban talpraesett intézkedés pedig a helyreigazításra vonatkozó, melynek értelmében a hatóság, vagy az, akit valamely lap személyi, vagy vagyoni érdekében megtámadott, vagy akiről valótlanságot közölt, követelheti a kártérítésen felül a helyreigazítási nyilatkozatnak a lap ugyanazon helyén való közzétételét. Vége lesz tehát a magán és családi ügyekben való szenzációt hajhászó turkálásnak. Az ilyen közleményeket ezentul nem meri közzétenni a szerkesztő, tudva, hogy másnap kénytelen lesz saját magát éppoly terjedelmes cikkben megcáfolni. Vége lesz annak a hihetetlenül eldurvult hangnak is, amely a sajtó egy részében már régóta annyira sérti a jó ízlést. Általában a javaslat igen szerencsés kézzel irtja ki a sajtó fattyu hajtrásait. Ezzel is csak megerősíti az igazi sajtószabadságot, mert magának a tisztességes komoly sajtónak is elsőrendű érdeke, hogy megszabaduljon a durva és műveletlen előszövektől.

A szükséges és a fölösleges.

Kellő megokolással állást foglaltunk minap a felállítandó leánypolgárral szemben. Tettük ezt, amint mindenki láthatta, tisztán a város közönsége érdekében. Emiatt Jeremias siralmait keseríti el egy helybeli sajtóorgánium Baja egész jövője felett. Minthogy bennünket támad, ferdít és ráfog, megjegyzéseink a következők.

A cirka 20 ezer embert képviselő hitközségi kiküldöttek nem intim privát társaságban enyeglegtek a főispánnal az új leányiskola ügye fölött, amint azt a lap tehetetlen vergődésében elhitetni szeretné, hanem nyilvános tisztelgés alkalmával kérte őt, hogy a meglévő hitközségi polgári iskolákat vegye pártfogásába. Mert az új iskola rengeteg pénzt köti le a városnak évenként hosszú időn át, pedig minden fillérre szükségünk van más irányban; mert az internátus iszonyú nyomatékkal hangsúlyozott nagy anyagi haszna városunkra nézve csak egyes urak páratlan fantáziájában van meg; s mert a meglévő iskolák a legszigorúbb kritika szerint is ép oly kitűnő kulturmunkát végeznek, mint akármelyik állami iskola, a jövőben

pedig feltétlenül nivón fognak maradni. Így érvelt a küldöttség s tette ezt Baja város két legnagyobb hitközsége nevében. Mi teljes méltánylásban részesítettük ez álláspontot s magunkévá tettük. Felekezeti heccet tehát csak akkor lehetett volna szemünkre vetni, ha nem így jártunk volna el. A főispánnak pedig csüggedésében sem volt elkedvetlenkedni, hanem igenis megígérte, amint már számos esetben, hogy ő ebben a kérdésben is a város érdekétől vezéreltetni magát.

Aztán nem áll e tótágast annak a logikájára aki így okoskodik. Ha mi a felajánlott adományt nem fogadjuk el, hanem a városi tényleges szükségleteihez mértén módosítani kívánjuk, nem fogunk semmit sem kapni. A bizonyos t. i. ép az ellenkező. Ha mi egy felesleges intézmény létrejöttéhez vesszük igénybe a kormány irántunk tanúsított jóakarátát, akkor várhatunk mire ismét sorra kerülünk.

Ha lap társunk a munkapártot a városi fejlődés kerékkötőjének mondja, azzal a nevelésügyi eljárással, megokolva, hogy előre megjósolja magatartásunkat a színház és törvényszék ügyében, úgy ezt csak olyasféle akasztófa humornak tudjuk minősíteni, melyet tehetetlen düh vált ki.

Aki lapunk észrevételeit olvassa, melyekkel a várospolitikai tervezetéseket kísérni szoktuk, az tudja, hogy mi mindig produktív befektetéseket sürgettünk. Ilyenekért exponáltuk magunkat és amiatt sokszor visszatetsztünk. Mind a város így kezdte fejlődését. Az okosság ezt diktálja s a lehetőség néha kizárólag a haladásnak csak ezt a módját engedi meg. Egy inproductív befektetésre Baja városa csak abban az esetben kötheti le tizezeseit évenként, ha az elkerülhetetlenül szükséges. Tessék ezt erről a polgárról bebizonyítani.

Röviden tehát: ez állami leánypolgári nekünk méreg drága és nincs szükség rá, a színház, törvényszék stb. pedig szükséges. Hogy honnan veszi a város a fedezetet ezekre, ha esetleg csak csekély támogatásban részesülne, ez más kérdés és most még nem aktuális, hogy rájuk azonban már égető szükségünk van, az bizonyos. Egyelőre ennyit.

— **Marcell Andor távozása.** Marcell Andort a bajai postahivatal volt főnökét tegnapi délután búcsúztatták el a bajai hivatal tisztviselői. Marcell tiszteletére intim hangulatu bankett volt a Preimayer-féle vendéglőben, ahol Bodnár Lajos postatiszt a postahivatalnokok, Amler Antal tanár a dalárda, Rauschenberger Ferenc mérnök pedig a közönség nevében búcsúzott el közvetlen beszéddel a volt főnöktől, akinek távozását az egész város őszintén sajnálja. Az új főnök kinevezése a bajai hivatal főnökhelyettese Szabó Sándor postafőoszt.

Az 1914. évi virilisták.

Vasárnap függesztették ki a városházán a legtöbb adót fizetők névsorát. A 39 virilista névsorát alább közöljük. (A *-gal jelölt adója diplomájuk révén kétszeresen számít. Drescher Gyula, Reich Vilmos és Somogyi Emil adója kamarai tagságuk révén kétszeres.

*Drescher Gyula	3748 K
*Szász Ottó	3671
*Dr. Fischhoff Zsigmond	3096
*Dr. Nikolausz Béla	2901
*Dr. Juray Károly	2559
*Weidinger Dezső	2517
*Allaga Ottó	2444
Dely Géza	2107
*Dr. Róna Dezső	2222
Grünhut Miksa	2114
*Dr. Koller Imre	2007
*Tury Mátyás	1992
*Dr. Monostori Gynia	1826
Trafikant Károly	1785
Zweig Mór	1720
*Reich Vilmos	1717
*Somogyi Emil	1672
Székely Leó	1635
Szutrély Lipót	1579
Schvarcz József	1579
*Dr. Bernhardt János (uj)	1497
Grauaug Lipót	1438
*Vojnits Dániel	1426
Csernák József	1405
*Pollermann Bertalan	1374
*Dr. Csihás Imre (uj)	1370
*Dr. Kelemen József	1303
Rosenfeld Albert (uj)	1331
Jovanovics Milán	1299
*Dr. Klénanc György	1226
*Hesser Gyula	1239
Fleischmann Manó	1231
*Dr. Bruck Samu	1204
*Dr. Lemberger Ármán	1179
*Dr. Doros József (uj)	1167
Lövinger Jenő (uj)	1161
*Dr. Hegedűs Aladár (uj)	1153
*Bodrogi Gyula	1134
Goldschmidt Zsigmond (uj)	1017

Az esetleges lemondások helyére a következők jönnek:

*Makray László dr.	1001
Michitsch István	993
Fischer Adolf	970
Ertl János	946
*Valentin Emil dr.	937
Schön Géza	932

Ez a névjegyzék november hó negyedikén az igazoló választmány elé kerül.

Roszsul sikerült ravaszkodás.

Megszurta az anyja szeretőjét.

— Két riport. —

Furcsa feljelentés érkezett a napokban a rendőrséghez. Klockner János és Hackenberger József konok betörési kísérletekről értesítették a rendőrséget. A két vincellér, akik öv. Fehér Lőrincné szőlőjében vannak alkalmazva, elmondta, hogy tegnapelőtt délelőtt tizenegy óra felé egy gyanus ruhájú idegen surrant be a konyhába s ott lopni akart azonban ugylátszik, hallotta Klockner lépteinek zaját, mert épp akkor szaladt ki a konyhából, amikor Klockner már majdnem belépett. Ugyanaznap este tíz óra felé pedig épp beszélgettek, ami-

kor furcsa zajt hallottak be a szobába. Mindketten revolverrel mentek ki s látták, hogy valószínűleg a délelőtti alak most a présház ajtaját feszegeti. Hackenberger erre a levegőbe lött egyet, mire az idegen a szőlőn át elszaladt. Végül éjfél után Hackenberger megint hallott zajt a konyhaajtó felől. Ujból kiment revolverrel, mire egy alak a szőlőn át futásnak eredt. Hackenberger utána eresztett egy golyót, mire a menekülő visszalött, de egyik fél golyója sem talált.

Eddig tartott a két vincellér meséje ami a rendőrségen legott gyanus volt. Főleg az volt furcsa, hogy egy megriasztott betörő háromszor is visszajött. A nyomozás azután igazolta a rendőrség gyanakodását, mert kiderült, hogy az egész betörési históriából egy szó sem igaz s c két vincellér csak azért találta ki, hogy gazdájuktól egy vadászfegyvert csikarhassanak ki, amire ugylátszik nagyon fáj a foguk. A rosszsikerült trükk miatt a rendőrséggel gyűlt meg a vincellérek baja.

*

Hustenteufel József már régóta rossz viszonyban volt az édesanyjával, mert az vadházasságban élt Majzli György napszámossal. A fiu többször figyelmeztette az anyját, hogyha még egyszer náluk találja Majzlit leszurja, de anyja nem igen vette komolyan a fenyegetést, mert a fiu bár többször összeszóalkozott Majzlivál, úgy látszik maga sem tartotta fontosnak a fenyegetést. Tegnapelőtt este azonban kissé berugott állapotban ment haza s amikor megint ott találta Majzlit gorombán nekitámadt. Majzli visszafelét a dühös Huszenteufelnak, aki erre kiakarta kergetni Majzlit. Ez azonban nem ment s így parázs verekedés támadt köztük, aminek a berugott Huszenteufel úgy vetett véget, hogy kikapta zsebéből meglehetősen nagy bicskáját s Majzlit oldalba szurta vele. Majzli rögtön összeesett, mire Huszenteufelné összecsendítette a szomszédokat, akik lefogták a szurkáló fiut s a rendőrségre vitték. Majzlit súlyos sebével a kórházba szállították, Huszenteufel pedig letartóztatta a rendőrség.

H I R E K.

— **Uj ügyvédek.** Dr. Flórián Géza és dr. Stein Nándor a napokban sikerrel tették le az ügyvédi vizsgát a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt.

— **Elnökválasztás a Munkásbiztosítóban.** Pock Nándor elnök lemondott elnöki állásáról s ennek következtében a Munkásbiztosító tegnap uj elnököt választott. A választók bizalma Tinusz Antalt, lapunk kiadóhivatali nyomdavezetőjét emelte az elnökségre. Tinusszal oly törekvő, intelligens és agilis fiatalember került a Munkásbiztosító élére, akit mi is szívesen látunk uj és terhes pozíciójában, mert meg vagyunk győződve, hogy Tinusz Antal mindig tapintattal és hozzáértéssel fog megfelelni a rábízott feladatoknak. Az uj elnököt Szász János alelnök közvetlen beszédben üdvözölte. Alelnöknek Hutflusz Vendelt választották meg. Az ülés további folyamán bejelentették, hogy Cérnay Imre lemondott a felügyelő bizottsági elnöki tisztéről és Ifj. Utry Pál felügyelő bizottsági tagságáról. A két megüresedett helyre két legtöbb szavazatot nyert póttagot: Ifj. Nánay Lajost és Binder Jánost hívták be.

— **Pályázati hirdetés.** A polgári iskola-zsék f. hó 25-én tartott ülésében az elhalálozás folytán megüresedett mennyiség-természettani tanári állásra nov. 25-ig terjedő határidővel pályázatot hirdetett.

— **Szülők figyelmébe.** A m. kir. földm. miniszterium a m. kir. állami kertészsegédképző iskolába való féléltre pályázatot hirdet. A tanfolyam tartama 3 év. A tanfolyamra mindkét nembeli oly gyermekek vétetnek föl, akik a népiskola 6 osztályát sikerrel elvégezték, 12 életévüket betöltötték és 16 évnél nem idősebbek. A tanfolyam teljesen ingyenes, sőt a szegénysorsuak, ha azt kérelmezik ruházatot is kapnak. A sajátkezüleg irt, egy koronás bélyeggel ellátott kérvényt a m. kir. földm. miniszteriumhoz címezve f. évi november 10-ig kell beadni. Csatolandó: 1. Keresztlevél. 2. Sütői (gyámi) beleegyező nyilatkozat, hatósági hitelesítéssel ellátva. 3. Illetőségi és erkölcsi bizonyítvány. 4. Orvosi bizonyítvány egészséges testalkatról. 5. Iskolai bizonyítvány. 6. Bizonyítvány a népiskola elvégzése utáni foglalkozásról.

— **Ipari továbbképző tanfolyamok.** A m. kir. technológiai iparmúzeum városunkban a küszöbön álló télen szobafestő, számtani és építőipari tanfolyamokat fog szervezni. Ezen tanfolyamok december 1-én kezdődnek, felkérjük a résztvenni szándékozó mester és segéd urakat, hogy a kibocsátott íveken nov. 20-ig jelentkezzenek. Baja, 1913. okt. 28-án. A tanfolyamok vezetősége.

— **Csendélet Szentlívánon.** Fatter János bajaszentistváni lakos vasárnap este kilenc óra után ment haza Bajáról. Amint a község egyik mellékutcájába befordult, eléje ugrott egy sőtét alak és úgy vágta fejbe, hogy koponyája behasadt. Fatter segélykiáltására többen kifutottak az utcára, akik a merénylőt fülön is csípték ifj. Fekete Károly téglamunkás személyében.

— **A rendőr altiszteket** akiknek ezideig ugyszólván csak ócska karabélyaik voltak Molnár Mihály dr. főkapitány indítványára a város Frommer pisztolyokkal szerelte fel.

— **Elfogott csavargó.** Hofgart János 44 éves állás nélküli szabósegédet a rendőrségre kísérte az egyik detektív, mert titkos kéregetésben kapta rajta. Az uj csavargó törvény értelmében Hofgartot a járásbírószághoz vitték át.

— **Bővült a telefon állomás.** A bajai postahivatal telefonállomásán ma szerelték fel a harmadik telefonkapcsoló szekrényt. Egy személyszaporítást is kapott ezzel együtt a hivatal s így most külön kezelő kapcsolja az interurbán beszélgetéseket, úgy hogy a helyi forgalom lebonyolítására két szekrényél két külön munkaerő marad. Reméljük, hogy ezután meg fog szünni az a sok panasz, amely a késedelmes kapcsolás következtében támadt.

— **Postal hír.** A postahivatalnál november elsejétől kezdődőleg a poste-restante, a reklamációs, a postai megbízások s a postára vonatkozó panaszok felvételi osztályt egy külön tisztviselő fogja vezetni a kezelési szobában, a pénzfeladási osztály mellett. Ez a hivatal naponta 8—12 ig és d. u. 2—6 óráig áll majd a közönség rendelkezésére. A telefon vagy távirida és ilyes pauzasokat azonban ezután is a rendezőnél kell bejelenteni.

— **Köztudomásu,** hogy köhögés, rekedtség és elnyálkásodásnál legbiztosabban hatnak a világhírű Egger féle Mellpasztillák, melyek a gyomrot nem rontják és kiltűnő iztek. Kapthatók minden gyógyszerárban és drogériában. Doboza 1 K és 2 korona. Próbadoz 50 f.

— **Vasárnapi biciklisták.** (Panaszos levél.)

Tisztelt szerkesztőség, bátor vagyok és zivizes figyelmüket felhívni erre a veszedelmes új típusra, mely leginkább a reggeli órákban tanulmányozható az Eötvös-utcán. Tehát akkor, amikor piacos néppel, boltokba igyekvő közönséggel, hivatalukba siető emberekkel leginkább tele van az utca, akkor jönnek a vasárnapi biciklisták, akik leginkább a tisztaság iparnak még nem nagykorú művelői s csak vasárnap érnek rá a sportgyakorlatokra. Ez rendben is volna, ha kimennének a mezőre és ott játszanának bolond közörséget. Nekik azonban sokaadalom kell, amely őgrófnak nézze őket a kerékpár hegyeiben s amelyet nyavalyatörőssé tehessenek a csengetyű játékkal. Haladni úgy se lehet a tömegben, tehát nem is ez a céljuk, hanem kizárólag az hogy riogassák maguk elől a publikumot és konstatálhassák, hogy ők mégis valakik, mert nekik minden ember kitér. De hogy egy passziózó biciklistának miért térjek én ki, a mikor ő is kikerülhet engem, azt nem tudom megérteni s azt hiszem, ezt a rendőrség se tudná megmagyarázni. Nem tudom, a rendőrség e felszólalás alapján szándékozik-e a csengetyű vasárnapi őgrófnak a töltéses deportálni, — én minden esetre bejelentem e helyen, hogy többet nem fogok kitérni a keréken ülő őgrófnak, ha úgy csengetnek is, mint egy tehéncorda. Próbáljuk meg, melyikünk tudja jobban fellökni a másikat. Tisztelettel W. J. hivatalnok.

SZINHÁZ.

Szombat. Hiába szombat, hiába vörös plakát, igen sokan lehettek — odahaza. Igaz, hogy jobb darabot is láttunk már, de az előadás annál jobb volt. Gyurkó. Csongrádi Nusi. Arany Oiga, Sarkady, Bodnár, Kiss, Papp kiváló produkáltak.

Vasárnap kapott fel először vendégkép Virányi Sándor, a vígszínház talentumos ifjú művésze a *Benn az erdőn* című Garvydarabban. Játéka meglepő haladásról tett tanúságot. Ilyen hamar s máris kiforrott művész aki egész estén át lekötötte a kevés, de művészszerető publikum figyelmét. Mesés színpadi alakja, érces hangja, briliáns játéka, impozáns kifejező ereje egyik tapsból a másikba ragadta a közönséget. Virányi vállas természetűhez pompás elmentétképpen illeszkedett Rachel személyiségének Gyurkó Ilonkának, finom karcúsága, Tarics zengő organumával szemben Rachel meleg szereimes tagja a férfi dacos temperamentumával szemközt a szőke asszony bűnös gyengesége Arany Oiga Fióra szerepében kitűnő, a legnagyobb dicsőre méltó. Bodnár a szokott jó volt.

Hétfőn Virányi Sándor második fellépésével a *Farkast* Molnár Ferenc poétikus színművét játszották frenetikus sikert aratva.

Virányitól csak az elragadtatás őszinte hangján lehet megenyélkezni. Ilyen Szabó Györgyöt, ilyen pózoló művészt, ilyen arrogáns szöveget és ijedt doctor jurist még nem láttak Baján. Tapsolták, éjjezték, kihívták Virányit, aki művészi gyönyörűségbe ringatta azt a szerencsés publikumot, mely élvezője volt felejthetetlen alakításának.

Vilimát Gyurkó Ilona játszotta nagyszerű partnerehez mindenben méltóan. Tapsból virágból jutott neki is. Virányit Gyurkóval, Kiss-l együtt ünneplte a nézőtér. Csornay

Nusi Reményi Sári, a diriné nagyban hozzájárult a Farkas teljes erkőcsi sikeréhez.

Most csak még annyit, hogyha ezek után sem jön a közönség az Ipartestületbe, ugy kérdés, hogy megérdemli-e Baja az intelligens kulturváros elnevezést?? dr. st.

SPORT.

Futball.

Szegedi MTE - BSE. 5 : 1.

Az utolsó bajnoki mérkőzés hozta a legnagyobb csalódást. A BSE. a győzelem reményében szállt síkra, a balsors azonban nem hagyta el. A csapat akkor tört le, mikor az első féldőben a bíró egy 11-est, mellyel a kiegyenlítés lehetséges lett volna, nem ítél meg. A második féldőben következik Alt kiállítás, mire csaknem az egész csatársor levonul, magára hagyja a védelmet.

A mérkőzés hőse a bíró volt, dr. Papp (Bácska). A régi recept szerint természetesen informálni fogja a szabadkai lapokat, melyek majd haragos cikkeket vonulnak ki publikumunk ellen. Holott dr. Papp ur nagyon jól tudja, hogy az a »publikum«, amely őt még az utcán is lepfujozta 20—25 gyerekből állott, továbbá azt is nagyon jól kell tudnia dr. Papp urnak, hogy a botrányt éppen ő maga provokálta feltételes ítélezéseivel.

25701/1913. kig. sz.

Hirdetmény

a gyárak és iparműhelyekben alkalmazott egyének bevallása tárgyában.

A gyárak és iparműhelyek tulajdonosai ezennel főhivatnak, hogy az 1875. évi XXIX. t. c. 16. §-ának első bekezdésében kimondott kötelezettség alapján, de saját jól felfogott érdekükben is a vezetésük alatt álló vállalatokban az 1913. évi október havában alkalmazott összes munkásokról, munkásokról, segédekéről, szolgákról, cselédekről, dijnokokról, szóval az illető gyárban vagy iparműhelyben alkalmazott összes egyénekéről az e célra a városi adóhivatalból díjmentesen beszerezhető nyomtatványon szerkesztett és az alkalmazottak lakhelyére való tekintettel kerületenként elküldött névjegyzékekre egy egy példányban készítsék el és 1913. évi november hó 15. ig a zombori kir. pénzügyigazgatósághoz a városi adóhivatal útján küldjék be.

E névjegyzékben a gyáros illetve az iparműhely vállalkozója csupán az alkalmazottak neveinek alkalmaztatásuk minőségének s végül napszámuk, bérlők, illetőleg havidíjuknak megfelelő 1—7 rovatozatot töltik ki. Megjegyeztetik, hogy a készpénzben fizetett munkadíjhoz az ellátás pénzbeli értéke is hozzáadandó.

Zombor, 1913. október hóban.

M. KIR. P. Ü. IGAZGATÓSÁG.

Baja, 1913. október 22.

Dr. Móder Géza

adóügyi tanácsnok.

Hirdetmény

a házbérlőjévedelem bevallása tárgyában.

A házbérlő az 1914. évre való érvényesülést követő évben, az ezen követés alapján szóló házbérlőjévedelemi ívek benyújtására a m. kir. pénzügyminisztérium 1913. évi 102500 szám alatt kiadott rendeletével az 1913. évi november hónap 2-től 30. ig terjedő időt töltte ki.

A házbérlőről szóló 1909. évi VI. t. c. 46. §-a értelmében a bevallás annak a községnek előjáróságánál történik, amelynek területén a ház fekszik.

A házbérlőjévedelem bevallására kötelezve van:

a) a tényleges birtokos, illetőleg vagyonszövetség esetén az összes tényleges birtokosok;

b) a házközösségnél annak feje;

c) nem önjogi, valamint jogi személyeknél a törvényes képviselői.

Ha a közös tényleges birtokosok közül csak egy ad vallomást, utóbbi az összes tényleges birtokosok meghatalmazottjának tekintendő.

A ház tényleges birtokosa (tulajdonos vagy hasznélvező) illetve a törvényes képviselő, a házbérlőjévedelemi ívet meghatalmazott által is kiállíthatatja, ennek eljárásáért azonban a meghatalmazó anyagilag felelős. A bélyegmentes meghatalmazás kívánatra felmutatandó.

Felhivatnak tehát a vallomását adra kötelezettek, hogy a házbérlőjévedelemi ívet pontosan és a valóságnak megfelelő hűséggel töltsék ki s azt a községi előjáróságánál (városi adóhivatalnál) november hó 2-től kezdve legkésőbb november hó 30. ig nyújtják be.

A bevallás tárgya a házak évi nyers jövedelme. Nyers jövedelemnek tekintendő együttvéve mindaz amit a bérlő a bérléttárgy használatában a bevallás időpontjában ellenértékül fizet, illetőleg teljesíteni tartozik.

Ide számítandók különösen:

1. a szoros értelemben vett lakbér,

2. a természetbeni szolgáltatások, a tulajdonos helyett fizetett kárbiztosítási díjak, állami, helyhatósági s egyéb adók, azoknak az összegnek kivételével, melyeket a bérlő községi adó fejében házbérlőjévedelem elnevezése alatt, vagy más községi lakásadó címén fizet. ha a bérbeadó ezeket az összegeket elküldönitve mutatja ki, vagy bérvallomásában oda nyilatkozik, hogy a melléjárulékaival együtt bevallott nyers jövedelmében a házbérlőjévedelem már befoglaltatnak,

3. azok az összegek, melyeket bérbeadónak a bérlő háztartása keretében vízvezeték, éjjeli világítás, szemétkihordás és más ilyenmű mellékköltségek címén fizet, ide nem érve a ház gondozásával megbízott egyéneknek a bérlők részéről külön fizetett, akár előre meghatározott járandóságokat, továbbá a lakás világításáért és fűtéséért külön megállapított összegeket, végül a bérlő, mint üzlettulajdonos által üzlete céljaira felhasznált víz után fizetett vízvezetési díjakat;

4. azok az összegek, melyeket a bérlő a bérbérlő ház vagy lakrészek átalakításának vagy karbafelújításának költsége fejében a bérbeadó beleegyezésével sajátjából oly feltétel alatt előlegezett, hogy e költség visszatérítéséig készpénzben aránylag csekélyebb összegű lakbért tartozzék fizetni, ha e költség visszatérítése a szerződő felek által több évre osztatott fel a költségeknek csak ama része számítandó a nyers jövedelemhez, mely a megállapított felosztás szerint az illető évre esik.

Általános házbérlő alá eső helyeken a házbirtokos által használt vagy másnak ingyen átengedett épületeknek, illetve épületeknek nyers házbérlőjévedelme gyanánt a bérbérlés esetén elérhető hasznónérték (bérlőérték) az üresen álló lakásoknál pedig az előző évi adóalapot kell bevallani.

Üzletfelszereléssel, földbirtokkal, házikerttel vagy egyéb dolgokkal és jogokkal együtt bérbérlő házaknál vagy lakrészeknél nyers jövedelemnek az az összeg vallandó be, mely házbérlő címén a bérszerződésben külön kitüntetve van.

Butorzáttal együtt bérbérlő lakrészek jövedelmét minden levonás nélkül kell bevallani, amelyből azonban a butorzáttal ellátásában fejében 30% ot a kivető közegek fognak leszámitani.

A bérlők vallomási íven bizonyítják a vallomás helyességét, nevének a vallomás-adásra kötelezett felhívása folytán a megfelelő rovatba történt bejegyzése által. Ez a bejegyzés a bérszög beírása előtt tilos.

A felek a házbérlőjévedelem beadásáról elismervényt kérhetnek.

Aki vallomását a kitűzött határidőben be nem adja, abban az esetben:

a) ha a megállapított adóalap 1000 K t nem halad meg, a kivetés során megállapított házbérlőjévedelem 1% át, illetőleg ha a részére szá-

